

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Факультет історії і права
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського
Кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу

**Круглий стіл
до Дня юриста**

***«Права та основоположні
свободи людини у контексті
євроінтеграції України»***

4 жовтня 2023 року

Харків

Права та основоположні свободи людини у контексті євроінтеграції України : матеріали круглого столу присвяченого Дню юриста, що проведений кафедрою цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського та кафедрою державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу факультету історії та права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (4 жовтня 2023 року). – Харків, 2023. – 256 с.

У збірнику представлені результати наукових досліджень вчених, проведених у межах затверджених тем наукових досліджень «Реалізація Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей», державний реєстраційний номер: 0120U104122 та «Правові проблеми європейської інтеграції держави і права України», державний реєстраційний номер: 0121U110256, присвячені актуальним питанням прав та основоположних свобод людини у контексті євроінтеграції України.

Видання адресоване науково-педагогічним, педагогічним та науковим працівникам вітчизняних та зарубіжних закладів освіти, докторантам, аспірантам, здобувачам, працівникам органів праці та соціального захисту, юристам-практикам – суддям, адвокатам, юрисконсультами та усім тим, що цікавиться даною тематикою.

Матеріали круглого столу оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті факультету історії і права: faculty_history_law@hnpu.edu.ua у розділі «Наука».

Оргкомітет круглого столу не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів круглого столу посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Вітальне слово	9
<i>Ворожбит-Горбатюк В.В.</i> Соціально-виховний аспект пробаційного нагляду у контексті реалізації прав людини	10
<i>Коваленко О.О.</i> Право на соціальний захист і соціальні ризики: динаміка змісту у період дії режиму воєнного стану в Україні крізь призму зобов'язань Угоди про асоціацію з ЄС.....	12
<i>Ковальчук А.Ю., Ковальчук М. С.</i> Забезпечення фінансово-економічної безпеки України: теоретико-правове переосмислення	15
<i>Кучма О.Л.</i> Обчислення вислуги років на пільгових умовах: дискусійні зміни.....	18
<i>Шабанов Р.І.</i> Особливості реалізації права на зайнятість в умовах сьогодення	20
<i>Пащенко О.О.</i> Щодо значення спрямованості кримінально-правової політики для визначення політики поведінки із засудженими	22
<i>Бейкун А.Л.</i> Організаційно-правові чинники, що зумовлюють багатовекторність зусиль з питань мінімізації загроз та небезпек зовнішнього характеру	26
<i>Головань Т.Г.</i> Окремі питання використання комплаєнс підходу у запобіганні корупції.....	30
<i>Ждан М.Д.</i> Щодо діджиталізації взаємовідносин працівників із роботодавцями.....	33
<i>Негребецький В.В.</i> Роль цифрової криміналістики в документуванні воєнних злочинів в Україні	36
<i>Нечитайленко А.О., Нечитайленко В.А.</i> Деякі проблеми реалізації законодавства про запобігання корупції щодо службовців органів місцевого самоврядування	39
<i>Сіньова Л.М.</i> Деякі питання щодо платформи «е-Ветеран» в Україні	41
<i>Кохан Н.В.</i> Дискримінація та її форми прояву у трудовому праві	45
<i>Плотнікова А.В.</i> Щодо запобігання незаконному перетину кордону чоловіками під час війни.....	49

Кучма Ольга Леонідівна,
професор кафедри трудового права та
права соціального забезпечення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор юридичних наук, професор
e-mail okuchma@ukr.net

ОБЧИСЛЕННЯ ВИСЛУГИ РОКІВ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ: ДИСКУСІЙНІ ЗМІНИ

Реформування у сфері пенсійного забезпечення покликане надавати гідне пенсійне забезпечення його одержувачам, принаймні не погіршувати умови його надання. Проте, деякі зміни умов для призначення пенсій не завжди позитивно впливають на пенсійні правовідносини. Одним з таких прикладів є зміни до порядку обчислення вислуги років на пільгових умовах працівникам поліції.

Відповідно до ст.17¹ Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» [1] (далі – Закон) порядок обчислення вислуги років та визначення пільгових умов призначення пенсій особам, які мають право на пенсію за цим Законом, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»[2] (далі – Постанова), яка визначала, в тому числі, пільгові умови призначення пенсій працівникам поліції (пільгове обчислення вислуги (наприклад, один місяць служби зараховувався за три місяці: час проходження служби, протягом якого особа брала участь в антитерористичній операції та ін.)). Проте, 19.02.2022 року були внесені зміни до даної Постанови, а саме в п.3 Постанови слова «До вислуги років для призначення пенсій особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 цієї постанови, зараховується на пільгових умовах:...» замінили на «До вислуги років для визначення розміру пенсії особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 цієї постанови, зараховується на пільгових умовах:...».

При цьому додано п.2¹, яким встановлено, що для призначення пенсій обчислення календарної вислуги років проводиться згідно з пунктами 1 і 2 цієї постанови.

Звісно, що в Постанові п.2¹ не можна вважати рівноцінним п.3 в редакції до згаданих змін. Адже на сьогодні по суті в Постанові немає пільгового обчислення вислуги для визначення права на пенсію. Для обчислення розміру

пенсії стаж буде враховано у пільговому обчисленні, але перед обчисленням розміру пенсії визначається право на пенсію, як таке, і при обчисленні вислуги в одинарному розмірі (як це на сьогодні регулюється п.2¹ Постанови) працівнику поліції необхідно напрацювати вислуги в одинарному обчисленні для отримання права на пенсію. І лише, коли він набуде право на пенсію, тоді зможе скористатися пільговим обчисленням стажу при визначенні розміру пенсії.

Та чи буде Постанова в нинішній редакції відповідати тим цілям, які визначив для неї Закон? Дискусійно стверджувати, що на сьогодні Постанова в повній мірі регулює питання, як того вимагає від неї Закон – визначення пільгових умов призначення пенсій особам, які мають право на пенсію за цим Законом.

Судова практика також підтверджує погіршення умов призначення пенсії за вислугою років у зв'язку з даними змінами. Так, у судовій справі № 200/4951/22 особа, яка брала участь в антитерористичній операції (2014–2015 роки) звернулась до суду, оскільки Головне управління Національної поліції у Донецькій області не подало до Пенсійного фонду України документи для призначення пенсії за вислугу років, тому що вислуги без пільгового обчислення часу участі в антитерористичній операції було недостатньо для призначення пенсії.

Колегія суддів Верховного Суду сформулювала наступний правовий висновок у спірних правовідносинах «... для призначення пенсії за вислугу років за Законом № 2262-ХІІ календарна вислуга років могла бути зарахована на пільгових умовах відповідно до Порядку № 393 в редакції, чинній до внесення змін постановою Кабінету Міністрів України № 119 від 16 лютого 2022 року.» [3].

Всі судові інстанції у даній судовій справі відмовили у задоволенні позову, що повністю відповідає Постанові, але чи відповідає Постанова, наприклад, принципу легітимних очікувань...

Список використаних джерел:

1. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон від 9 квітня 1992 р. №2262-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text> (дата звернення 03.10.2023)
2. Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»: Постанова від 17 липня 1992 р. №393 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/393-92-%D0%BF/ed20230513> (дата звернення 03.10.2023)
3. Постанова від 31 серпня 2023 р. №113155926 / Верховний Суд. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113155926> (дата звернення 03.10.2023)